

[18. 19.]

LIJST van amendementen op Titel I en op hoofdstuk I van Titel II.

Amendementen op de wet tot regeling van het hooger onderwijs.

(10 Maart.)

Titel I en Hoofdstuk I van Titel II.

Art. 1. Amendement van den heer LENTING, n°. 14, verworpen.

Art. 4. Aangekondigd een amendement van den heer DE VRIES. De beraadslaging verdaagd tot na de behandeling van het door de Commissie van Rapporteurs nieuw voorgestelde art. 30 a (n°. 2).

Art. 5, alinea 1. Amendement der Commissie van Rapporteurs, n°. 2, aangenomen.

alinea 2. Amendement van den heer VAN DER KAAJ, n°. 13, verworpen.

Amendement van den heer TEDING VAN BERKHOUT op lit. c, (n°. 17), verworpen.

Amendement van den heer TEDING VAN BERKHOUT op lit. f, (n°. 17), verworpen.

Amendement der Commissie van Rapporteurs op lit. h, (n°. 17), aangenomen.

Amendement van den heer TEDING VAN BERKHOUT op lit. n, (n°. 17), verworpen.

Amendement der Commissie van Rapporteurs op lit. o, (n°. 17), aangenomen.

Amendement der Commissie van Rapporteurs op lit. p, (n°. 17), aangenomen.

Amendement der Commissie van Rapporteurs (n°. 17) tot inlassing van lit. q achter p (de gymnastiek onder de verplichte vakken) verworpen.

Amendement der Commissie van Rapporteurs (n°. 17) tot eene inlassing achter q van eene nieuwe letter (het teekenen onder de facultative vakken), verworpen.

Amendement van den heer VIRULY VERBRUGGE, tot opneming van de staathuishoudkunde onder de facultative vakken, verworpen.

Ten gevolge van de afstemming van het amendement van den heer TEDING VAN BERKHOUT op lit. f is zijn amendement tot opneming der Engelsche taal onder de facultative vakken, alsmede dat tot tusschenvoeging van eene nieuwe alinea achter de tweede (VI en VII van n°. 17), vervallen.

Alinea 3 van het Regerings-ontwerp is vervallen ten gevolge der aanneming van het amendement der Commissie van Rapporteurs op alinea 1.

Art. 6. Amendement van den heer JONCKBLOET, (n°. 3).

Sub-amendement daarop van den heer LENTING, (n°. 14).

Amendement van den heer VAN NAAMEN VAN EEMNES, (n°. 16).

Art. 7. Amendement der Commissie van Rapporteurs, (n°. 2).

Sub-amendement op alinea 1 van den heer VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDÉ, (n°. 8).

Sub-amendement op alinea 2 van den heer VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDÉ, (n°. 8).

Amendement van den heer LENTING op alinea 1, (n°. 14).

Amendement van den heer LENTING op alinea 2, (n°. 14).

Amendement van den heer LENTING op alinea 3, (n°. 14).

Amendement van den heer LENTING op alinea 3, (n°. 14).

Amendement van den heer VAN DER KAAJ, (n°. 13).

Art. 8. Amendement van den heer VAN NAAMEN VAN EEMNES, (n°. 16).

Art. 9. Amendement der Commissie van Rapporteurs, (n°. 2).

Sub-amendement hierop van den heer VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDÉ, (n°. 8).

Art. 10. Amendement der Commissie van Rapporteurs, (n°. 2).

Sub-amendement hierop van den heer DE JONGE, (n°. 12 en 18).

Amendement van den heer LENTING, (n°. 14).

Amendement van den heer VAN DER KAAJ, (n°. 13).

Art. 11. Amendement van de Commissie van Rapporteurs, (n°. 2).

Amendement van den heer VAN DER KAAJ, (n°. 13).

De heer LENTING wil het artikel doen wegvallen, (n°. 14).

Art. 13. Amendement van den heer JONCKBLOET, (n°. 3).

Sub-amendement hierop van den heer LENTING, (n°. 14).

Art. 14. Amendement van den heer JONCKBLOET, (n°. 3).

Amendement van den heer TEDING VAN BERKHOUT, (n°. 5).

Art. 15. Amendement van den heer JONCKBLOET, (n°. 3).

Door de aanneming van het amendement der Commissie van Rapporteurs op al. 1 van art. 5, amendement van den heer VAN WASSENAER VAN CATWIJCK, (n°. 10 en 16).

Na art. 15 amendement van den heer JONCKBLOET tot het inlasschen van een nieuw art. 15a, (n°. 3).

Art. 16. Amendement van den heer JONCKBLOET, (n°. 3).

Art. 18—20 stelt de heer JONCKBLOET voor te doen vervallen, (n°. 3).

Art. 22. Amendement van den heer JONCKBLOET, (n°. 3).

Amendement van den heer LENTING I, (n°. 14).

Amendement van den heer LENTING II, (n°. 14).

Amendement van den heer VAN NAAMEN VAN EEMNES, (n°. 16).

Door de aanneming van het amendement der Commissie van Rapporteurs op art. 5, alin. 1, amendement van den heer VAN WASSENAER VAN CATWIJCK, (n°. 10 en 16).

Art. 23. Door de aanneming van het amendement der Commissie van Rapporteurs op art. 5, alin. 1, amendement van den heer VAN WASSENAER VAN CATWIJCK, (n°. 10 en 16).

[18. 20.]

VOORGESTELD AMENDEMENT.

De ondergeteekende heeft de eer als sub-amendement op het amendement van de heeren JONCKBLOET c. s. voor te stellen om het woord » godsdienstwetenschap » aldaar, te doen vervangen door » theologie of godgeleerdheid » en deze als eerste faculteit onder de vakken van universitair onderwijs te doen opnemen.

Tot toelichting hiervan meent de ondergeteekende er zich op te mogen beroepen dat ingevolge het aangenomen voorstel der Regering, het hooger onderwijs omvat vorming en voorbereiding tot zelfstandige beoefening der wetenschappen, en tot het bekleeden van maatschappelijke betrekkingen waarvoor eene wetenschappelijke opleiding vereischt wordt; dat deze omschrijving is algemeen, en dus vooral ook van toepassing mag geacht worden op de zoo gewigtvolle opleiding van godsdienstleeraars; dat als zoodanig de theologische faculteit, als tot die opleiding dienende, aan de universiteit behoort behouden te worden, en eene faculteit van godsdienstwetenschap, als de voorstellers bedoelen, niet kan geacht worden voldoende te zijn voor die opleiding, evenmin als dat zij in verhouding tot de verdere vakken van het universitair onderwijs de theologische faculteit zoude kunnen vervangen.

SAAYMANS VADER.

[18. 21.]

MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken ten geleide van eene nota van wijziging.

's GRAVENHAGE, 11 Maart 1876.

Ik heb de eer U hiernevens eene Nota van Wijzigingen te doen toekomen als gevolg van het wegvallen van het derde lid van art. 5 van het aanhangige wets-ontwerp tot regeling van het hooger onderwijs.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

Nota van Wijzigingen.

Achter art. 9 te plaatsen het navolgende art. (9 bis):

Al hetgeen de toelating tot de gymnasia, de verplichtingen van den rector en de leeraren, de regeling van het onderwijs en de vacantien betreft, wordt, voor zooverre het niet door deze wet is beslist, bij plaatselijke verordening geregeld.

[18]

VOORGESTELDE AMENDEMENTEN.

[22.]

I.

Het door den heer LENTING voorgestelde sub-amende-

ment, stuk 14, n°. III, noopt den ondergeteekende zijn amendement op art. 6 eenigzins te wijzigen en eene toevoeging op art. 9 voor te stellen:

Art. 6.

De zorg voor de oprigting en instandhouding van gymnasia blijft hoofdzakelijk overgelaten aan de gemeentebesturen.

Er kunnen, zoo noodig, Rijks-gymnasia worden opgericht, wier inrigting bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur wordt geregeld.

Art. 9.

Hieraan toe te voegen deze slotalinea:

De huishoudelijke bepalingen omtrent deze examina, de verplichtingen van den rector en de leeraren, de regeling van het onderwijs en de vacantien, worden, met inachtneming van de bepalingen dezer wet, voor de gemeentelijke ongesubsidieerde gymnasia, bij plaatselijke verordening, voor de overigen door Ons vastgesteld.

JONCKBLOET.

II.

De ondergeteekende stelt voor om de 2de alinea van het amendement van den heer JONCKBLOET op art. 6 (n°. 3 der stukken) aldus te lezen:

» Er kunnen echter hoogstens tien Rijks-gymnasia worden opgericht, wier inrigting bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur wordt geregeld. »

A. SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE.

[23.]

Ondergeteekende stelt voor na artikel 11 in te lasseten als nieuw artikel:

Art. 11 bis (12) Zij, die reeds een getuigschrift van bekwaamheid voor den overgang tot de studie aan de universiteit in eene der faculteiten hebben verkregen, en een gelijk getuigschrift wenschen te bekomen voor eene andere faculteit, voor welke het programma hogere eischen stelt, worden bij de in artt. 10 en 11 omschreven examens alleen geëxamineerd in die vakken, waarin zij bij het vorig examen niet zijn geëxamineerd, of waarin hun bij dat examen minder hooge eischen zijn gesteld.

Zij, die in het bezit zijn van een getuigschrift volgens art. 57 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad n°. 50), of die het examen A, bedoeld bij art. 59 dier wet, hebben afgelegd, worden bij de in art. 9, 10 en 11 omschreven examens alleen geëxamineerd in de vakken, waarin zij bij het door hen afgelegd examen niet zijn geëxamineerd.

Bij maatregel van inwendig bestuur wordt door Ons bepaald van welke vakken zij, die andere van Staatswege ingestelde en gedeeltelijk dezelfde vakken omvattende examens met goed gevolg hebben afgelegd, bij de in artt. 9, 10 en 11 omschreven examens zullen zijn vrijgesteld.

Toelichting.

Volgens de aanhangige voorstellen wordt het gymnasiaal eindexamen, of het daarmede gelijkstaand in art. 11 geregeld examen niet meer algemeen voor alle faculteiten. Dien ten gevolge moet er eene bepaling gemaakt worden omtrent het examen aan hen af te nemen, die, na voor ééne der faculteiten te hebben voldaan, in eene andere faculteit, waarvoor hogere eischen gesteld zijn, wenschen over te gaan.